

Cijenjeni,

učenici/ce, kolegice i kolege nastavnici, roditelji, staratelji, građani i građanke Kantona Sarajevo.

Kolektiv JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, na čelu s direktoricom Senadom Salihović i u saradnji s Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo prati cjelokupnu situaciju u vezi s tragičnim i tužnim događajima u susjednoj Republici Srbiji. Svim porodicama koje su ostale bez svojih najmilijih iskazujemo iskreno saučešće.

Zadatak nam je u ovom trenutku samo jedan: da smirimo djecu, roditelje i nastavnike kroz svakodnevne razgovore primjerene dobi djeteta, bez detaljnih objašnjavanja. Da radimo na empatiji, da potaknemo učenike da razgovaraju i pričaju o svojim problemima, da ih ne ostavljamo same da rješavaju problem, da ih vidimo, čujemo i pomognemo im.

Jedan od prioriteta odgoja i obrazovanja danas jeste pružiti djeci način da se nose s agresivnim osjećajima. Mi ni na koji način nismo taoci našeg mozga i imamo sposobnost reagiranja na prekoračenje granica na način koji nije nasilan. Ljudska su bića u stanju razmišljati o svojim postupcima i eventualnim posljedicama tih postupaka i stoga mogu odrediti je li njihova reakcija društveno prihvatljiva. Osnovni je izazov roditeljima osposobiti djecu za to prepoznavanje.

Iz obrazovne perspektive, nasilni videozapisi i igre u kojima djeca vide nasilje kao način za postizanje uspjeha kontraproduktivni su jer djeca mnoge stvari nauče imitacijom. Oni gledaju nasilje kao način ponašanja za postizanje uspjeha te bi mogli takav odnos prenijeti u njihov stvarni, svakodnevni život. Zbog ovog razloga, roditelji trebaju biti upoznati s vrstom igrica koje djeca igraju, kao i nad videozapisima koje gledaju.

JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo od svog osnivanja kontinuirano radi na stručnim usavršavanjima odgajatelja, nastavnika i stručnih saradnika. Uz stručne teme prioritet nam je osnažiti ih s ciljem prevencije ovog akutnog društvenog problema.

Također se radi na unapređenju važećih i kreiranju novih akata koji će pomoći školama da se lakše nose sa situacijom koja je zadesila regiju, ali se uz medijsku podršku i socijalne mreže brzo proširila i u našu sredinu i stvorila opravdani strah svih koji su uključeni u obrazovnu zajednicu (učenika, roditelja, nastavnika, javnosti).

U nastavku donosimo prilog Preporuke¹ koje je pripremila kolegica Samela Alagić, viša saradnica za dobrobit djece.

PREPORUKE:

Prvo, **mi odrasli**, moramo kao nastavnici i roditelji, pripaziti na svoje ponašanje i reakciju na taj događaj. Ono što učinite više će djelovati na dijete nego ono što kažete.

Vrlo je važno da vaša prva reakcija bude dalje od djeteta.

Za **malu djecu** se preporučuje da roditelji daju objašnjenje u obliku kratke priče – samo jednu rečenicu. Ta bi priča trebala biti jednostavna i prenositi njihova uvjerenja.

Ako to ne utječe direktno na porodicu, djeca mlađa od osam godina ne trebaju čuti za to.

Roditelji bi trebali odlučiti koju poruku žele prenijeti djetetu.

Djeca u nižim razredima osnovne škole postavljat će puno više pitanja nego predškolci, a roditelji bi trebali odlučiti koliko toga s njima žele podijeliti.

Roditelji bi trebali zaštititi djecu od fotografija i vijesti o nemilom događaju jer će u protivnom te slike pamtiti dugo.

Ako djeca ipak vide fotografije, preporučuje se roditeljima da pokažu djeci neke pozitivne fotografije kako bi što više neutralizirali učinak prvih.

Tinejdžeri traže ono što se iza njih krije, traže rješenja, a današnja generacija vjeruje u saradnju i socijalnu pravdu. Možete ih pitati o tome – „što biste htjeli učiniti, što možemo učiniti zajedno“.

I za kraj:

Osim što je škola mjesto gdje djeca organizirano borave najduže vremena i u školi oni stječu znanja, vještine, formiraju se kao ljudi za budućnost, škola treba poticati boravak na zraku, u igri s vršnjacima, koji je ključan za dječiji razvoj. Osim razvoja spretnosti i motorike, u slobodnoj i nestrukturiranoj igri s vršnjacima djeca uče kako rješavati sukobe, ali i pregovarati te izražavati

¹ U prilogu korišten materijal Američkog psihijatrijskog udruženja, Američke pedijatrijske akademije i materijal dr. Deborah Gilboa, stručnjakinje za roditeljstvo.

svoje osjećaje. Sve to boravak pred ekranima nikako ne može nadoknaditi. Dobrobit djeteta, zadovoljstvo školom, njegova sreća – osnova su svake obrazovne i školske zajednice. Svi zajedno možemo i trebamo puno raditi na tome.
